

Beleid t.a.v. dyslectische leerlingen

Vastgestelde aanpassing juli 2010

Dyslexie

Dyslexie is een leerstoornis. Dyslexie is dus geen leerprobleem. Dyslexie kan wel leerproblemen geven. Dyslexie kan ook sociale problemen geven: de leerling ondervindt vaak spanning en faalangst en een lage zelfwaardering.

Leerlingen hebben problemen bij lezen en spellen. Dit komt in alle vakken voor waar lezen, schrijven en woordjes leren aan de orde zijn. Er kan bij dyslectici sprake zijn van een fonologisch tekort en problemen met het automatiseren van willekeurige associaties, zoals topografie, tafels leren, klokkijken. Het vreemdetalenonderwijs (VTO) wordt bemoeilijkt door de nieuwe klank-tekenkoppelingen die moeizaam worden geleerd. Bij een vreemde taal vergt het decoderen zoveel inspanning en tijd, dat er voor begripsvorming vaak onvoldoende ruimte over blijft.

Wanneer is een leerling dyslectisch?

Leerlingen zijn officieel dyslectisch wanneer dat door testen is gebleken. Die testen zijn afgenomen door een erkend orthopedagoog/psycholoog, gekwalificeerd voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek met specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen. Er moet een duidelijke discrepantie worden aangetoond tussen intelligentie en taalvermogen. In het verslag van de orthopedagoog/psycholoog hoort ook een advies te staan t.a.v. de behandeling (therapie) van deze leerling. De leerling krijgt een dyslexieverklaring met een onbepaalde geldigheidsduur. Wel kunnen er aanpassingen nodig zijn, indien bepaalde omstandigheden zich wijzigen in de loop van de tijd. De ouders doen een kopie van de verklaring en het rapport aan de school toekomen. De leerling krijgt op school een pasje, waarmee hij aantoont in aanmerking te komen voor faciliteiten.

Welke faciliteiten kunnen dyslectische leerlingen krijgen?

- ½ uur examentijd verlenging , (=25% op het vmbo bij examens van 2 uur)
- Extra tijd bij overhoringen en toetsen (ook 25%)
- Vergroot lettertype indien hiertoe de noodzaak is aangegeven in het rapport van de onderzoeker
- Leerlingen krijgen overhoringen en toetsen in **Arial punt 11, opmaak alinea, regelafstand exact pt 15.**
- Gebruik van de computer met spellingcontrole
- Gebruik van audiovisuele hulpmiddelen
- Mondelinge overhoringen
- Aanpassing bij de normering voor spelfouten als de inhoud van belang is
- Voor de andere vakken geldt ook, dat spelfouten niet van invloed zijn op de inhoud, tenzij de docent ook uit het fonetische schrift niet meer het goede antwoord kan lezen.

Voor het examenjaar 2010 staat in bijlage 2a van Examenblad Hulpmiddelen het volgende:

4.3 aanpassingen voor kandidaten met een beperking

De directeur bepaalt de toegestane hulpmiddelen voor kandidaten met een beperking. Daarover beslist de directeur aan de hand van het deskundigenrapport omtrent de beperking van de kandidaat. Als bijvoorbeeld de kandidaat recht heeft op audio, dan is een hulpmiddel dat voor de audio zorgt (daisyspeler, computer of leespen) een toegestaan hulpmiddel; waarbij niet-toegestane hulpmiddelen zoals een digitaal woordenboek ontoegankelijk moeten zijn gemaakt. Leerlingen krijgen toestemming om deze hulpmiddelen in te zetten, als ze die faciliteit in de jaren daarvoor ook gekregen hebben.

Dispensatie

Onze school kan zonder aanvraag bij de inspectie in klas 2 de leerling toestemming geven tot het laten vallen van Frans en in klas 3 tot het laten vallen van Duits. Dit gebeurt onder de volgende voorwaarden:

1. de leerling wordt zodanig belemmerd door dyslexie dat hij voor de verplichte vreemde taal Engels geen voldoende kan halen
2. de leerling heeft alle inzet getoond om een voldoende te halen voor Frans of Duits
3. de leerling heeft voldoende capaciteiten om vmbo-t te halen
4. de leerling wordt ook in de andere vakken belemmerd door de dyslexie

De dispensatie wordt bij de directie aangevraagd na overleg met en een unaniem besluit van leerling, ouders, coaches, docenten en remedial teacher, met een specifiek advies van de vreemde talendocent.

In de vrijgekomen tijd moeten andere taallessen worden gevolgd, of remediale hulp gekregen. Dit in overleg met betrokkenen.

Wat doet de dyslectische leerling?

Een dyslectische leerling

- toont inzet op het gebied van talen
- gaat serieus om met adviezen van docenten
- maakt gebruik van de extra tijd die hij krijgt en benut deze ten volle
- werkt elke dag aan het vreemde talen onderwijs en maakt gebruik van de cd's en/of cd-rom's die bij de methode horen

Van deze leerlingen worden dus vorderingen op taalgebied verwacht. Dit houdt in dat er niet alleen vanuit de school aan gewerkt moet worden, maar dat ook inzet van de leerling (en zijn ouders) wordt verwacht.

Wat doen ouders?

- ouders steunen hun kind bij het schoolwerk
- ouders beseffen, dat er extra aandacht moet zijn voor de vreemde talen
- ouders gaan zelf op zoek naar hulpmiddelen, zoals een daisy-speler, softwareprogramma's zoals Kurzweil of Sprint en luisterboeken.
- ouders schakelen zelf hulp in buiten de school, als de remediale hulp op school

ontoereikend is

- ouders nemen zelf initiatief om te overleggen met de remedial teacher

Wat doet de docent?

- Elke docent houdt rekening met de taalstoornis van de leerling door positieve verwachtingen te uiten, de inbreng van de leerling te waarderen, duidelijk regels te stellen en met de leerling in gesprek te gaan over zijn werk, zijn beperkingen, zijn mogelijkheden
- De docent gaat in gesprek met de leerling over de juiste ondersteuning
- De niet-talen docent rekent geen spellingfouten en stimuleert verbetering
- De docent bepaalt per keer in hoeverre er aandacht is voor het verbeteren van fouten
- De docent zorgt voor overhoringen, toetsen, aantekeningen in Arial 11, opmaak: alinea: regelafstand exact pt 15.
- De docent maakt verschil in wel/niet onderstreepte woorden om de aandacht te richten
- De docent houdt in zijn taalgebruik rekening met het feit dat dyslectische leerlingen met taal in communicatie soms minder uit de voeten kunnen dan leeftijdsgenoten. Te denken valt aan het vermijden van dubbelzinnigheden, dubbele ontkenningen, opstapeling van hoofd- en bijzinnen. Concrete bewoordingen met bij voorkeur praktische voorbeelden zijn gewenst.
- De docent laat bij toetsen met keuzes uit A, B, C, D antwoorden deze letters altijd als hoofdletter opschrijven, om vergissing tussen b en d te voorkomen.
- De docent zorgt voor structuur in de les
- De docent biedt de leerling de kans op een mondelinge overhoring
- De docent zorgt voor variatie in de les door afwisselend auditief, visueel en motorisch te werken
- De docent constateert eventuele taalproblemen bij leerlingen en stelt de remedial teacher hiervan op de hoogte
- legt nadruk op de dingen die de leerling wél goed doet.
- de VTO docent biedt woorden in context aan

Wat doet de mentor?

- stelt zich op de hoogte van de mentorleerlingen met dyslexie
- informeert regelmatig bij docenten en de remedial teacher naar de vorderingen op dit gebied. Indien de leerling te weinig inzet vertoont of prestaties **ver** beneden niveau blijven, worden de ouders op de hoogte gebracht en informeert de mentor naar de hulp die door ouders wordt/kan worden geboden, bv. extra remediale hulp na schooltijd.
- doet geen uitspraken/beloftes naar ouders over faciliteiten bij indicaties van dyslexie, maar verwijst bij hardnekkige taalproblemen door naar de remedial teacher.

Wat doet de remedial teacher?

- neemt alle 1^e jaars leerlingen taalonderzoeken af aan het begin van het schooljaar en test alle 3^e jaars leerlingen halverwege het jaar.
- maakt een analyse van de problemen en doet een verdiepend onderzoek waar nodig
- bespreekt met de ouders welke leerlingen in aanmerking zouden moeten komen voor een dyslexieonderzoek bij een erkend orthopedagoog/psycholoog na verdiepend onderzoek

- geeft directe hulpverlening aan een geselecteerde groep leerlingen na overleg met leerlingen en ouders
- legt daarvan verslag per leerling in een handelingsplan
- geeft tussentijds advies aan de betreffende taaldocenten
- geeft advies aan leerling en ouders na een RT-periode
- informeert de mentor over de vorderingen
- inventariseert de dyslectische leerlingen die vrijstelling hebben gekregen voor het vak Frans of Duits en zorgt voor een passend programma , dat deze leerlingen in de vrijkomende uren moeten volgen
- schrijft jaarlijks in overleg met de schoolleiding de dyslexiepasjes uit voor leerlingen die een officiële dyslexieverklaring hebben (alleen na ontvangst van het rapport).
- kan externe hulp adviseren

Wat doet de administratie?

De administratie:

- bewaart een kopie van het dyslexieonderzoek en/of verklaring in het dossier
- stelt de remedial teacher hiervan op de hoogte

Wat doet de teamleider?

De teamleider en/of de toelatingscommissie informeert bij aanname van nieuwe leerlingen altijd of er sprake is van taalachterstand of dat de ouders inmiddels in het bezit zijn van een dyslexieverklaring/onderzoek. De teamleider geeft deze leerlingen door aan de remedial teacher. Er worden alleen faciliteiten verleend door de remedial teacher wanneer de school in het bezit is van een kopie van het onderzoek en de dyslexieverklaring

Aangepast, gewijzigd en vastgesteld op 1 juli 2010

Bussum

Gerrie Blom
Remedial teacher
De Fontein
Bussum